

FOLKETINGETS MILJØ- OG PLANLÆGNINGSUDVALG

FOLKETINGET

Februar 2008

Resumé af en delegations deltagelse i den 13. partskonference (COP13) under Klimakonventionen og det tredje partsmøde (MoP3) under Kyoto-protokollen på Bali, Indonesien den 9. – 15. december 2007.

Formål

Formålet var at følge de internationale klimaforhandlinger. Delegationen indgik i den danske forhandlingsdelegation. Herudover var det et formål at fastholde og udbygge den internationale dialog om klimaproblemstillingerne ved at mødes med parlamentarikerne og NGO-repræsentanter fra andre lande.

Deltagere

Følgende medlemmer fra Miljø- og Planlægningsudvalget deltog: Steen Gade, formand, (SF), Kim Mortensen, (S), Jørn Dohrmann, (DF), Anne Grete Holmsgaard, (SF) og Per Ørum Jørgensen, (KF). Herudover deltog udvalgssekretær Klaus Andersen.

Program

Programmet er optrykt i bilag 1.

Resumé

Det 13. møde for parterne under FN's klimakonvention, og det tredje møde for parterne under Kyoto-protokollen fandt sted på Bali, Indonesien, den 3. - 15. december 2007 (højniveausegmentet den 12. – 15. december 2007). Overordnet var der fokus på etablering af en forhandlingsproces for en ny global klimaaftale for tiden efter 2012.

Forhandlingerne om en fremtidig aftale vil fortsætte i to parallelle spor – Kyoto-protokollen og Konventionen - der tilsammen udgør køreplanen fra Bali frem mod COP15 i København i 2009 ("Bali Road Map"). Blandt de væsentligste elementer, kan nævnes:

Konventionssporet:

Det lykkedes at få etableret egentlige forhandlinger mellem alle verdens lande om forpligtelser og en yderligere indsats for perioden frem mod og efter 2012. Slutteksten inkluderer reference til FN's klimapanel (IPCC) som udgangspunkt for de videre forhandlinger, samt et langsigtet mål for globale emissionsreduktioner. Udover spørgsmålet om emissionsreduktioner, omhandler teksten tre andre centrale byggesten: tilpasning samt den tværgående rolle for teknologi og finansiering.

Evaluering af Kyoto-protokollen

På klimatopmødet i Bali skulle der i forlængelse af sidste års møde i Nairobi, Kenya, vedtages omfang for samt indhold af en evaluering af Kyoto-protokollen.

Resultatet af forhandlingerne blev, at evalueringen skal medvirke til at styrke implementeringen af Kyoto-protokollen; at et russisk forslag om fleksible forpligtelser skal indarbejdes som en del af evalueringen, samt at arbejdet under det andet Kyotospor skal udgøre et input i arbejdet om evalueringen af Kyoto Protokollen.

Teknologioverførsel

For at fremme teknologioverførsel i regi af klimakonventionen blev der i 2001 etableret en ekspertgruppe for teknologioverførsel, Expert Group on Technology Transfer. På Bali-topmødet nåede parterne til enighed om at udvide og forlænge dens mandat med yderligere fem år. Tanken er, at ekspertgruppen skal fungere som en 'tænketaank' frem til COP15 i 2009 i København og give indspil til, hvordan teknologiudvikling og overførsel kan spille ind i en fremtidig aftale, herunder pege på mulige elementer og mekanismer til at fremme udvikling, udbredelse og overførsel af klimavenlig teknologi.

Udover ekspertgruppens mandat blev parterne enig om at etablere et strategisk program indenfor den globale miljøfacilitet (GEF) og i samarbejde med multilaterale og internationale finansielle institutioner samt private finansielle aktører. Programmet har til formål at øge investeringer i teknologioverførsel og støtte udviklingslandenes akutte behov for klimavenlige teknologier.

Tilpasning

På COP 12 i 2006 i Nairobi blev der vedtaget et fem-årigt arbejdsprogram for tilpasning (Nairobi work programme). Programmet har indtil videre været centreret om erfaringsudveksling og vidensopbygning indenfor bl.a. klimarisici og vejrekstremer, herunder praktiske erfaringer med klimatilpasning i udviklingslande.

Parterne blev på Bali enige om at sikre ekspertinput i den fremtidige implementering af programmet samt i forbindelse med de resultater, programmet leverer.

Tilpasningsfonden

Kyoto-protokollens Tilpasningsfond blev etableret på COP 7 i Marrakesh i 2001. Fonden finansieres ved en 2 pct. afgift på alle CDM-kreditter. Formålet med fonden er at støtte tilpasningsprojekter i specielt udsatte udviklingslande.

Under COP 13 blev der opnået enighed om operationalisering af fonden. Fondens sekretariat vil blive placeret i den globale miljøfacilitet (GEF), mens Verdensbanken vil fungere som bestyrer for fonden, og vil blandt andet have ansvaret for at 'veksle' CDM-kreditter til penge. Fondens bestyrelse er sammensat efter princippet om ét-land-én-stemme, hvilket betyder at udviklingslandene, modsat andre fonde der er placeret i GEF, har flertal i bestyrelsen.

Afskovning

Afskovning i troperne udgør op mod 20 pct. af samlede årlige udledninger af CO₂. På COP 13 blev der opnået enighed om at inkludere problematikken om afskovning og skovødelæggelse i forhandlingerne om en fremtidig aftale, som løber ind til København 2009.

Drivhusgasser fra international skibs- og luftfart (Bunkers)

På COP13 i Bali var det endnu engang ikke muligt at opnå fremskridt i forhandlingerne om emissioner fra international fly- og skibstransport, da disse blev blokeret af OPEC-landene.

Bilag 1

International Koordination

J.nr.

Ref. GH/MBM

13. december 2007

Program og praktiske oplysninger i forbindelse FMPU's deltagelse i COP13 den 9. – 15. december 2007

Deltagere:

Steen Gade, formand, (SF)

Kim Mortensen, (S)

Jørn Dohrmann, (DF)

Anne Grete Holmsgaard, (SF)

Per Ørum Jørgensen, (KF)

Klaus Andersen, udvalgssekretær

Søndag den 9. december 2007

Tidspunkt	Aktivitet	Sted	Bemærkninger
12:30	Seneste check-in i Kastrup	Terminal 3	TG951
14:30	Afgang fra Kastrup til Bangkok		

Mandag den 10. december 2007

06:50	Ankomst Bangkok		Rejsetid: 10:20
08:50	Afgang fra Bangkok til Denpasar Bali		TG 431
14:15	Ankomst Denpasar		Rejsetid: 4:25
	Transport til Hotel	Nusa Dua Beach Hotel & Spa	Afhentning ved Marie Biggas fra Klima og Energiministeriet.
Ca. 15:30	Ankomst og check-in på hotellet	Hotel Nusa Dua	Check-in, Palace Lounge
16.00-16.15	Udvalget briefes om programmet v/Marie	Ambassadekontoret i Westin	
16:15-18:00	Briefing om den indonesiske politiske- og økonomiske situation v/ Ambassadoer Niels Erik Andersen	Ambassadekontoret i Westin	
18:00-18:20	Briefing om process ved COP forhandlingerne generelt v/ Gro Iversen	Ambassadekontoret i Westin	
19:00-20:30	Reception for den danske delegation v/ Ambassadør Niels Erik Andersen	Kites / Westin	

Tirsdag den 11. december

06.00 - 11.00	Morgenmad	Palace Lounge	
08:30-09:15	Morgenmad og briefing om forhandlingsprocessen v/ Gro Iversen	Palace Lounge	
09:15- 09:45	Briefing v/ Ministeren	Garuda Room, Nusa Dua Beach Hotel	
09:45-10:30	Briefing om forhandlingssituationen v/ Thomas Becker/Eva Jensen	Garuda Room, Nusa Dua Beach Hotel	
11:00-12:00	Briefing v/ John Nordbo, Troels Dam Christensen og Søren Dyk-Madsen fra 92-gruppen	Garuda Room, Nusa Dua Beach Hotel	
12:00-15:00	Frokost		
15:00-16:00	Møde med Director Langston James Goree VI og Deputy Director Chris Spence fra IISD	Ambassadekontoret i Westin	
16:00-17:00	Møde med Shruti Shokla fra WWF, Indien	Ambassadekontoret i Westin	

17:00-18:00	Pause		
18:00-19:30	Side Event: Climate change and human development: charting new course through international cooperation.	UNDP. Panel: Nicolas Stern and Kevin Watkins	Wave, GH
20:00-	Uformelt møde med Kbh. kommune og 92-gruppen.	Nusa Dua Beach hotel i lobbyen (udenfor)	

Onsdag den 12. december 2007

06.00 - 11.00	Morgenmad	Palace Lounge	
08:00 - 08:30	Briefing v/ Ministeren	Garuda Room, Nusa Dua Beach Hotel	
08:30-09:15	Pause		
09.15 – 10:00	Briefing om forhandlingssituationen v/Thomas Becker/Eva Jensen	Garuda Room, Nusa Dua Beach	
10:00-13:00	Åbning af COP13 ministersegment. FN-generalsekretær Ban Ki-Moon, Indonesiens præsident Yudhoyono, COP12-formand David Mwiraria, Kenya COP13-formand Rachmat Witolari, Balis guvernør Dewa Made Bertha, UNFCCC-eksekutivsekretær Yvo de Boer Herudover forventes Al Gore at give en præsentation	Plenary 1	Bali International Convention Centre (BICC) Nusa Dua, Vi kan ikke garantere pladser da der er sat begrænsning på hvor mange for hver delegation der må komme ind. Åbningen kan følges på skærm i plenary 2.
11:00-13:00	Round-table of parliamentarian (How to create a global carbon market involving both the North and the South of the world.	EU Pavilion	
13:00- 15:00	Side Event: Strengthening the EU Emissions Trading System for the post-2012 era (opening speech by Stavros Dimas)	Room: Brussels	Organiser: European Commission, DG Environment Der vil blive serveret mad
15:00-18:00	Ministersegment COP og COP/MOP Session CH nr. 16 (ca. Kl. 16:00)		Bali International Convention Centre (BICC) Nusa Dua, Vi kan igen ikke garantere pladser da der er sat begrænsning på hvor mange for hver delegation der må komme ind, men sandsynligheden for at få jer ind skulle være større end ved åbningsceremonien. Åbningen kan følges på skærm i

			plenary 2.
Tidspunkt afhængig af hvornår CH taler	Orientering om Bali Road Map ved Christian Ibsen, Klima og Energiministeriet	Garuda Room, Nusa Dua Beach Hotel	
18:30-19:30	Uformelt møde med vicedirektør Lars Aagaard Møller fra Dansk Energi's og Helle Juhler-Kristoffersen fra Dansk Industri.	Nusa Dua Beach hotel i lobbyen (udenfor)	
19:30-	Delegationsmiddag med ministeren som vært.	Plaenen bagved "Mag Uro" (japansk restaurant)	

Torsdag den 13. december 2007

06.00 - 11.00	Morgenmad		
09:15-10:00	Briefing om forhandlingssituationen v/Thomas Becker/Eva Jensen	Garuda Room, Nusa Dua Beach Hotel	
10:00-13:00	COP og COP/MOP Ministersegment Arnold Schwarzenegger og Michael Bloomberg taler		Bali International Convention Centre (BICC) Nusa Dua,
Afhængig af ovenstående	Briefing v/Ministeren efter Arnold Schwarzenegger	Delegationslokalet, Westin	
	"Viden om klimaforandringer" ved Katrine Krogh Andersen, Klima- og Energiministeriet og Jens Hesselbjerg fra DMI.		Afhaengigt af om vi vil foelge aabningscermonien. Vi kan tage dette moede
17:00-18:00	"Afskovning i udviklingslandene" ved Peter Iversen, Klima og Energiministeriet,	Foran delegationslokalet i Westin	
18:00-19:30	Side Event – Future International climate policy: conclusions & output from the BASIC	Institute of Development studies (IDS)	
19:30-20:30	Side Event v/Al Gore: The climate crisis – the way forward	Nusantara Hall	Talen vil ogsaa blive vist på CCTV monitors.
15:00-21:00	Fortsættelse af COP og COP/MOP		Bali International Convention Centre (BICC) Nusa Dua,

Fredag den 14. december 2007

06.00 - 11.00	Morgenmad		
08:00-08.25	Briefing v/Ministeren	Garuda Room, Nusa Dua Beach Hotel	
10:00-13:00	COP og COP/MOP MinisterSegment Statements from intergovernmental and non-governmental organizations		Bali International Convention Centre (BICC) Nusa Dua,
	Viden om klimaforandringer (IPCC) ved Katrine Krogh Andersen, Klima- og Energiministeriet		
	Orientering om Bali Road Map ved Christian Ibsen, Klima og Energiministeriet		
14:00-14:45	Briefing om forhandlingssituationen v/Thomas Becker/Eva Jensen/Christian Ibsen		
15:00-18:00	COP og COP/MOP adoption of decisions and conclusions		Bali International Convention Centre (BICC) Nusa Dua,

Lørdag den 15. december

06.00 - 11.00	Morgenmad		
	Briefing v/ministeren/TBE/EVJ/CHI	Garauda room	
10.30	Afgang fra hotel til Lufthavn	Lobbyen	Marie Biggas fra Klima og Energiministeriet ledsager
11.55	Seneste check-in	Denpasar Bali	
13.55	Afgang til Kuala Lumpur		AK901
16.55	Ankomst til Kuala Lumpur		Rejsetid 3:00
18.05	Afgang til Bangkok		MH 780 Flyvetid 2:05

Søndag den 16. december

00.50	Afgang fra Bangkok		TG 950
06:35	Ankomst til København		Flyvetid 11:45

Relevante adresser	
Nusa Dua Beach Hotel & Spa P.O.Box 1028 Denpasar Bali – Indonesia	Tlf: +62 361 771210 Fax + 62 361 772617 E-mail: sales@nusaduahotel.com

